

NEDELJA

25 SEPT 2015 BR.228

DEO PUBLICISTIČKE AKTIVNOSTI NACIONALNOG NAFTNOG KOMITETA SRBIJE

www.wpcserbia.rs

MOGUĆE DUGOROČNO ZADRŽAVANJE CENA NAFTI NA NISKOM NIVOU NAMEĆE

PROMENE

U POSLOVNOJ STRATEGIJI

Rešenje u standardizaciji procesa proizvodnje
Za neke katanac - za ostale prilagođavanje

GAS: Kakve promene Evropi donosi Severni tok dva ?

an Feb Mar Apr May REGION: Zagreb zbog izbora zamrzava eksploataciju Jadrana

SADRŽAJ:

NAFTA:

- Naftna privreda - spas u standardizaciji proizvodnje.....[OVDE](#)
- Statoil će do kraja 2016. otpustiti svakog petog radnika.....[OVDE](#)
- Naftne kompanije: Za neke katanac - za ostale prilagođavanje, ili poslovni remont.....[OVDE](#)
- Potres na Severnom moru zbog odluke Totala da sreže ulaganja.....[OVDE](#)
- Hedžing fondovi ne veruju u pad cena nafte.....[OVDE](#)
- Valute zemalja Persijskog zaliva dugoročno zaledile kurs prema dolaru ... i trpe.....[OVDE](#)
- Norveška centralna banka snizila eskontnu stopu na istorijski minimum.....[OVDE](#)
- Total, Eni i Saipem počinju pregovore sa Iranom - tvrdi Teheran.....[OVDE](#)
- CNBC: Petrobras „svetski problem broj 1“.....[OVDE](#)

GAS:

- Gasprom ponudio Briselu dogovor oko antimonopolskog postupka.....[OVDE](#)
- Kakve promene Evropi i Ukrajini donosi Severni tok dva?.....[OVDE](#)
- Prodavci LNG-a beže od dugoročnog cenovnog vezivanja.....[OVDE](#)
- LNG Krk otpada - ako se bude insistiralo na ekonomskoj logici.....[OVDE](#)

REGION:

- Čelnik upstream sektora MOL-a napustio kompaniju.....[OVDE](#)
- Vlada Hrvatske zbog izbora odustala od ugovora za eksploataciju Jadrana.....[OVDE](#)
- Shell odustaje od BiH?.....[OVDE](#)
- IMR Hamburg za 2,5 miliona evra obnavlja riječku rafineriju nafte.....[OVDE](#)
- Ina: Proizvodnja nafte u Hrvatskoj povećana od početka godine za 20 posto.....[OVDE](#)
- Inine pumpe idu u neku vrstu franšize?.....[OVDE](#)

Crude Oil Brent Sep 25 2015 0700 GMT - 48. 40 Livecharts.co.uk

NAFTA

Naftna privreda traži spas u standardizaciji proizvodnje

LONDON - Ako cene nafte ostanu ispod 50 dolara, neće biti isplativo ulagati u već započete, ili planirane naftne i gasne projekte u svetu ukupne vrednosti čak 1,5 biliona dolara, pokazuje ovonedeljna analiza globalnog energetskog konsultanta Wood Mackenzie. Neki od započetih poslova biće zamrznuti, a planirani otkazani. Već je u ovom sektoru privrede, od kako su cene nafte prošlog leta krenule strmoglavno na dole, otkazano kapitalnih ulaganja u vrednosti 220 milijardi dolara, izračunao je konsultant.

Wood Mackenzie

Rezanje troškova na svim nivoima - gde je moguće

U takvoj situaciji, ključna preokupacija proizvođača nafte širom sveta, od malih, do takozvanih majorsa, ili velikana je rezanje troškova na svim nivoima. Prvenstveno u projektima nekonvencionalnih izvora, počev od naftnih pešćara u Kanadi, preko uljnih škriljaca u SAD, ultradubokih ležišta u Brazilu i Africi, do teško dostupnih potencijala u podmorju Arktika. Izazov predstavljaju, međutim, i već iscrpljena stara polja u Severnom moru, gde je pad stepena eksploatacije podigao granicu troškovne isplativosti na mnogim mestima već iznad sadašnje cene sirove nafte.

Kompanije koje posluju na Severnom moru već su promenile šeme smena, radi smanjenja troškova. Prelazak sa dve, na „tri nedelje rada i tri nedelje odmora“ zahteva manje osoblja na morskim platformama, što je iz redova sindikata ocenjeno kao primoravanje osoblja na neljudske napore, odnosno 21 neprekinuti radni dan u trajanju od po deset sati. Ušteda se traži i u maksimalnom ubrzanju popravki na platformama, kako se ne bi prekidao rad, a manji proizvođači rešenja nalaze i u udruženom iznajmljivanju platformi radi pojeftinjenja tih troškova, piše Financial Times. Neke od kompanija, poput giganta Totala, idu dotle da čak preporučuju skiperima koji transportuju ljude i opremu za njihove platforme, da racionalizuju brzinu tih plovila, radi manje potrošnje goriva.

Pad investicija i rezanje troškova dovode u najtežu situaciju naftne servisne kompanije, koje su, prema podacima Totala, prinuđene da smanje cenu najma platformi za do 30 odsto, odnosno prihvate promenljive, umesto fiksne cenovne ugovore. Royal Dutch Shell je za 20 odsto smanjio troškove proizvodnje na platformama u Meksičkom zalivu, ali po cenu zatvaranja izvora, izuzev onih sa najmanjim troškovima eksploatacije.

Iskustvo automobilske industrije - standardizacija

Wood Mackenzie, međutim, ukazuje da se tek polovina izvora koje eksploatišu naftne kompanije može održati ovakvim načinima smanjenja troškova. Svi ostali moraće da se odlože, ili otkazu. To će na kraju primorati menadžmente, posebno srednjih i malih kompanija, da standardizuju velike delove proizvodnog procesa. To će, opet, voditi suštinskom preispitivanju načina budućeg rukovođenja ovim kompanijama, zaključuje ovaj konsultant.

Chris Wheaton, fond menadžer u Allianz Global Investors, povlači paralelu sa situacijom u kojoj je pre 30 godina bila automobilska industrija. „Tada se proizvođači automobila morali da prilagode okolnostima model proizvodnje, baš kao što sada to mora da uradi naftna privreda. Prelazak na zajedničke standarde je odavno bio potreban“, kaže on. Mnogi u naftnoj privredi priznaju da je strmoglavo uvećala troškove proizvodnje veoma raširena nepotrebna kompleksnost i dupliranje poslova, kao posledica poslovnog rivalstva. Ian Silk, koji rukovodi Shell-ovim projektima u dubokim vodama to ilustruje bizarnom činjenicom da operatori koriste 28 različitih nijansi žute boje da ofarbaju svoju podmorsku opremu. Ili koriste 250 različitih veličina ventila. Norveški Statoil je, stoga, počeo kampanju standardizacije opreme, za sada za offshore sektor, što će bez sumnje postati trend i u drugim segmentima ove privrede, piše **Financial Times**.

Statoil će do kraja 2016. otpustiti svakog petog radnika

OSLO - Statoil će do kraja 2016. godine smanjiti broj zaposlenih za čak 20 odsto, izjavio je generalni direktor naftnog kolosa, Eldar Saetre. Kako u utorak prenosi **Reuters**, to znači da će norveška naftna kompanija otpustiti i više zaposlenih nego što je prvobitno najavljeno: Naime, pre nepuna tri meseca Statoil je najavio da će do kraja 2016. otpustiti sedam odsto zaposlenih, dok će broj spoljnih saradnika smanjiti za trećinu. "Moramo da pojednostavimo svoj proces rada i da poslovanje vodimo pametnije", rekao je Saetre na pres

konferenciji. Na kraju 2014. Statoil je brojao 22.516 zaposlenih s punim radnim vremenom, i 1.411 spoljnih saradnika.

**ЖИВОТ НИКАД
НЕ МОЖЕ ДА СТАНЕ**

Енергија живота

Naftne kompanije:

Za neke katanac - za ostale prilagođavanje, ili poslovni remont

Robin Mills

ABU DABI - Pet modela poslovanja naftnih kompanija, razvijenih tokom protekle dekade visokih cena nafte, moraju sada da se prilagode, napuste ili promene za moguć duži period niskih cena, piše za **The National** ugledni naftni analitičar, Robin Mills.

Prvi on naziva „piratima“ ... „malim naftnim kompanijama koje su uplovile u slobodne vode i zgrabile sve nuđene eksploatacione ugovore od Namibije i Tanzanije, do Grenlanda i Severne Koreje“. Negde su ostvareni spektakularni rezultati, poput firme Kosmos koja je 2007. u pronašla prvo veliko polje nafte u Gani, dok su drugi imali bilo neuspele, „suve“ bušotine, bilo ostali bez sredstava

da razviju otkrivena polja. Mnoge od tih kompanije će nestati bez traga, ili postati plen većih konkurenata.

Drugi model su *ajkule iz škriljaca*, male i srednje kompanije koje su se razvile na revolucionarnom unapređenju tehnologije hidrauličkog drobljenja škriljaca u SAD. Sa padom cena nafte, gube računicu na kojoj su izgradili modele poslovanja i, kao sve ajkule, moraju da idu dalje, dok će najjači opstati ako usavrše tehnologiju i smanje troškove, usmeravajući se na najproduktivnija polja škriljaca.

Treći model Mills naziva *supertankerima*, odnosno najvećim naftnim kompanijama poput Totala, ili Exxon Mobil-a. Njihov opstanak nije ugrožen, ali su im poslednjih godina troškovi poslovanja rasli, a proizvodnja stagnirala.

Četvrti su *perjanice*, internacionalizovane nacionalne naftne kompanije. Neke, poput brazilskog Petrobrasa su plasirale svoju stručnost na međunarodnoj sceni, dok su drugi, kao na primer kineski kolosi CNPC i Sinopec, ili indijski ONGC krenuli u velika kupovanja polja nafte širom sveta, kako bi obezbedili sirovinsku osnovu za svoje brzo-rastuće privrede. Prevelike ambicije gurnule su Petrobras u dugove, dok kineske, indijske i južnokorejske kompanije u svetlu sadašnjih cena nafte preispituju finansijsku opravdanost nekih od svojih akvizicija.

Peti model su trgovci, trgovačke kompanije koje su ostvarile profit brzo reagujući na prilike na robnim berzama, ne samo kod nafte i gasa, već i metala i bilo koje druge robe. Neki, poput iskustva vodećeg trgovca robom, Glencore-a sa kupovinom rudarske kompanije Xstrata, su se uvalili u dugove, ili preinvestirali u oblasti fizičke imovine.

Neki od ovih modela moći će u hodu da se ispravljaju, dok će drugi zahtevati kompletan remont. Oni koji prežive ovu oluju biće spremni da iskoriste sledeći cenovni uzlet, čiji datum za sada niko ne može da predvidi, konstatuje Mills.

Potres na Severnom moru zbog odluke Totala da sreže ulaganja

LONDON, PARIZ - Jedan od vodećih investitora na Severnom moru, Total, najavio je u sredu rezanje kapitalnih ulaganja za tri milijarde dolara, prilagođavajući svoje finansije računici zasnovanoj na sadašnjim, preoplovljenim cenama nafte. Francuski naftni gigant je rekao da smanjuje ukupne investicije u projekte na između 20 i 21 milijardu dolara u 2016. godinu, prema za ovu godinu planiranih 23 do 24 milijarde. Londonski **Telegraph** u četvrtak piše da će ova odluka izazvati potrese na prostoru Severnog mora, gde je Total jedan od vodećih operatora. Takođe rađa brigu da bi hiljade ljudi na platformama mogle ostati bez posla.

Hedžing fondovi ne veruju u pad cena nafte

LONDON - U situaciji potpuno oprečnih prognoza kretanja cena nafte, praćenje hedžing poslova na naftnom tržištu, iako spekulativnog karaktera, postaje jedan od bitnih pokazatelja procena investitora o kratkoročnim cenovnim trendovima. **Reuters** u ponedeljak piše da hedžing fondova nastavljaju da smanjuju pozicije vezane za kratkoročne termine za američku naftu što pokazuje da ovi spekulanti ne očekuju dalji pad cena nafte. Agencija, doduše, navodi da hedžinzi nisu još spremni ni da se ozbiljnije klade da

rast cena, ali u svakom slučaju nestaju do skora dominantne pozicije građene na očekivanju nastavka silaznog trenda. Hedžing fondovi i drugi spekulanti smanjuju kratkoročne ugovore na njujorškoj berzi za naftne termine već petu nedelju za redom za ukupno preko 52 miliona barela, pokazuju podaci američke Komisije za terminsku trgovinu berzanskim robama (CFTC). Tokom jula i avgusta tržište se rukovalo cenovno silaznim informacijama koje su sugerisale jačanje strane ponude u odnosu na potrošnju, prvenstveno uvećanju američke proizvodnje nafte i zaliha. Prilike su se upadljivo promenile poslednjih par nedelja, sa vestima o padu broja aktivnih bušotina u SAD i manjem rastu zaliha. Ključne statističke institucije, poput američke EIA, Međunarodne agencije za energiju (IEA) i informativne službe OPEC-a, predviđaju oštar pad američke proizvodnje do kraja ove godine i tokom prve polovine 2016. Sa tim vestima, hedžing fondovi sve manje veruju u procenu da će naredni veliki trend cena nafte ići na dole, pa se opredeljuju za neutralne pozicije.

Valute zemalja Persijskog zaliva dugoročno zaledile kurs prema dolaru ... i trpe

LONDON - Fiksno vezani kursevi valuta zemalja Persijskog zaliva za dolar, nalaze se pod pritiskom sa padom cena nafte i jačanjem američke valute, ali rejting agencija Fitch ocenjuje u utorak da nema šanse da se takav odnos izmeni. Zemlje izvoznice nafte, uključujući Saudijsku Arabiju i Emirate, su dugoročnim ugovorima zakovale svoje valute za dolar, što je imalo smisla kada su cene nafte bile visoke, a dolar slab. „Postoji određeni pritisak da se ovaj odnos promeni, ali to se neće desiti“, citira **Reuters** Paul-a Gamble-a, višeg direktora u Fitch Ratings-u. On dodaje da bi se to pre protumačilo kao politička, nego ekonomska odluka. „Ova fiksna veza je ključ i uistinu jedino nominalno sidro tih ekonomija, a podržana je i ogromnim rezervama“, rekao je Gamble na jednom brifingu. Neki od proizvođača nafte i gasa su napustile ove zakovane kurseve, poput Kazahstana u avgustu, dok je Nigerija lane dva puta devalvirala svoju valutu. Saudijska Arabija je zakovala rijal u odnosu 3,75 za jedan dolar, je Emiratski diram fiksiran od 1997. na 3,6725 za dolar.

Norveška centralna banka snizila eskontnu stopu na istorijski minimum

OSLO -Centralna banka Norveške snizila je neočekivano u četvrtak referentnu kamatnu stopu na istorijski minimum, ilustrujući time ozbiljnost udara koji je ekonomija te zemlje

pretrpela sa padom cena nafte , javlja **Forbes**. Iz banke je najavljeno da se nova sniženja mogu očekivati u idućoj godini. Izvršni odbor Norges Bank je smanjio ključnu kamatu sa 1,00% , na 0,75%.

GORIVO NOVE GENERACIJE

Njima je potrebno gorivo, a Vama maksimalna snaga.

CNBC: Petrobras „svetski problem broj 1“

NUJORK - CNBC je označilo brazilsku državnu naftnu kompaniju Petrobras, kao „problem broj 1“ svetske naftne privrede, „zbog njene prezaduženosti i činjenice da se taj problem zataškava od javnosti“. U programu emitovanom ove nedelje, taj globalna poslovni medijski konglomerat navodi da brazilski kolos duguje više od 100 milijardi dolara, dok su njegovi prinosi od trgovanja obveznicama pali na 10,5 odsto. Kompanija je pre par meseci priznala da neće moći da ispuni proizvodne ciljeve za 2020. od 4,2 miliona barela na dan (mb/d) i procenila da će output ostati nepromenjen na tek 2,8 mb/d do kraja ove dekade. Osim pada cena nafte na nivo koji dovodi u pitanje isplativost ulaganja u ultraduboka ležišta nafte u atlantskom podmorju Brazila, korupcijski skandal iz protekle godine, dodatno je uticao na pogoršanje ne samo finansijske situacije Petrobrasa, već i čitave nacionalne privrede.

Total, Eni i Saipem počinju pregovore sa Iranom

TEHERAN - Iran će početi preliminarne pregovore sa evropskim naftnim kompanijama Total, Eni i Saipem o njihovom učešću u razvoju polja u Persijskom zalivu, izjavio je u ponedjeljak generalni direktor iranske offshore naftne kompanije Said Hafezi. Kako ga citira tamošnja

agencija **ISNA**, Hafezi je rekao da će Teheran, prilikom predstojećeg predstavljanja novog modela naftnih ugovora za strane partnere, ponuditi šest polja koja mogu da budu razvijena uz pomoć inostranih investitora. On je takođe rekao da Iran za sada nije imao pregovore sa američkim kompanijama.

GAS

Gasprom ponudio Briselu dogovor oko antimonopolskog postupka

MOSKVA, BRISEL - Gasprom je u ponedjeljak ponudio Evropskoj komisiji „predlog rešenja spora“ vezanog za postupak koji trenutno vodi regulator u Evropskoj uniji, optužujući rusku kompaniju da zloupotrebom monopolskog položaja jedinog, ili dominantnog snabdevača nameće jednom broju članica iz istočne i centralne Evrope nepravedno visoke cene prirodnog gasa. U kratkom saopštenju od dve rečenice, prvoj da je EK podnet pomenuti predlog, i drugoj da se Gasprom nada da će „u bliskoj budućnosti“ na bazi ove ponude biti rešen spor, iz kompanije se ne otkrivaju bilo kakve druge pojedinosti. **Reuters**, doduše, u informaciji datiranoj iz Brisela, predlog definiše kao „ustupke Gasproma“. **Bloomberg** je takođe u prvom komentaru procenio da bi dogovor vezan za ovaj spor mogao u osnovi promeniti način na koji je Gasprom do sada poslovao na prostoru zemalja „nekadašnjeg kućnog dvorišta Sovjetskog saveza“.

Severni tok dva - šta se krije iza vrata?

MOSKVA, BRISEL, KIJEV - Kakve će posledice doneti projekat udvostručenja kapaciteta rusko-nemačkog gasovoda Severni tok, tema je koja nastavlja da zaokuplja pažnju analitičara. U međuvremenu je ova ruska inicijativa, pod imenom Severni tok dva, napredovala sa pozicije sporazuma o namerama, na obavezujući sporazum, a Gazprom je formirao konzorcijum projekta sa više velikih evropskih energetske kompanija. Planirane da budu postavljene između Rusije i Nemačke, podno Baltičkog mora do 2019, dve dodatne cevi gasovoda udvostručiće kapacitete Severnog toka na 110 milijardi kubnih metara (bcm) godišnje.

Logika Moskve je potpuno jasna - smanjuje zavisnost od politički nestabilnog i troškovno skupljeg pravca preko Ukrajine. Za razliku od rute preko Ukrajine, pod punom nadležnosti Kijeva, Severni tok je, kako u utorak prenosi **OilPrice.com**, u potpunoj kontroli Gazproma, sa neprikosnovanim udelom od 51%, jedinom autorizovanim korisnikom kapaciteta gasovoda i jedinom ovlašćenim prodavcem gasa na mestima preuzimanja u Evropi. Ova činjenica, jasno, izaziva glavobolju u Briselu, odakle se međutim za sada jedino upućuje upozorenje Moskvi da će Severni tok dva morati da poštuje svu EU energetske regulativu od trenutka kada gas uđe na teritoriju EU. Iz Gazproma je odmah odgovoreno da kompanija sa tim stavom nema nikakav problem.

Upadljivo je da se rok kompletiranja projekta Severni tok dva, 2019., podudara sa trenutkom isticanja rusko-ukrajinskog ugovora o snabdevanju i tranzitu gasa. Iz Moskve je javno saopšteno da Rusija namerava da sklopi novi ugovor sa Ukrajinom, ali je jasno da će količine gasa koje tuda budu išle u Evropu biti drastično manje od postojećih. Tim pravcem Gazprom, naime, mora da snabdeva kupce na istoku i jugu Evrope, Od Moldavije, preko Bugarske, Srbije, Grčke do potrošača na zapadu Turske. Transport preko Ukrajine je inače poslednjih godina konstantno smanjivan, sa 110 bcm u prošloj dekadi (odnosno 80% ukupnog ruskog izvoza u Evropu), na 85 bcm u 2013 i 62 milijarde kubika u 2014 (nekih 40% ukupnog izvoza Rusije u Evropu). Za ovu godinu, Gazprom predviđa se tim pravcem izvoz od 51 milijardu kubnih metara.

Samim tim i Ukrajinski prihodi od tranzita ruskog gasa su srazmerno smanjivani. Sa četiri milijarde dolara u 2013., na nekih tri milijarde u 2014., dok se za ovu godinu ne očekuju prihodi iznad dve milijarde. Po sadašnjoj ceni, analitičari **Jamestown.org** računaju da bi ukrajinski gasni transportni sistem mogao postati nerentabilan, odnosno poslovati sa minusom, ako količine transporta ruskog gasa u Evropu padnu ispod 40 bcm godišnje. Ukrajina je, u ovom kontekstu, najavila pregovore sa Rusijom o povećanju tranzitne takse. Prema neoficijelnim podacima, tranzitna taksa sada iznosi 2,88 dolara za transport 1.000 kubika ruskog gasa na svakih 100 kilometara. Prema informacijama **Ukrinforma**, Kijev to želi da podigne na između 3,7 i 5,5 dolara, zavisno od količina koje budu dogovorene. Mada još nije izvesno hoće li se Severni tok dva izgraditi, potpisani ugovori i postojeće računice, svakako ne navode zapadne kompanije da investiraju u projekat modernizacije ukrajinskog gasnog transportnog sistema.

Снага
природе

Партнерство са природом
трајна је **ИНВЕСТИЦИЈА**

Prodavci LNG-a beže od dugoročnog cenovnog vezivanja

NJUJORK - Niske cene prirodnog gasa navode prodavce da izbegavaju dugoročna ugovaranja, što pokazuje primer američkog izvoznika LNG-a, Cheniere Energy-a, koji je u

ponedeljak dogovorio prodaju do 24 karga francuskom energetsom gigantu EDF tokom 2017. i 2018. godine. Prema ugovoru, prodajna cena je vezana za tarife u holandskom čvorištu Title Transfer (TTF), najvećem i najprometnijem trgovačkom centru kontinentalne Evrope za utečnjeni gas. Reuters je, međutim, iz jednog industrijskog izvora saznao da je Cheniere zadržao opciju raskidanja ugovora u slučaju da nađe u međuvremenu isplativije klijente na tradicionalnim tržištima Azije i Bliskog istoka. Cene gasa trenutno su pale u prvom redu zbog usporenog rasta Kine, pojačane ponude iz Australije i SAD i manje potražnje LNG kupaca u Japanu i južnoj Koreji, što je među proizvođačima izazvalo bitku za udeo na tržištu.

Prema informacijama Platts-a, LNG se prodaje ovih dana za oko sedam dolara za milion Britanskih termalnih jedinica (MMBtu) (1MMBtu = 28,3 m³), dramatično ispod špica od preko 20\$/MMBtu unazad godinu i po dana. Samim tim, za prodavcima ovo nije najbolje vreme za vezivanje na dugoročne ugovore.

LNG Krk otpada ...

bude li se insistiralo na ekonomskoj logici

ZAGREB - Koja zemlja ima najbolju šansu da postane regionalno gasno čvorište, tzv. hub, bila je glavna tema panela, održanog u sklopu Energy Market Forum III, u organizaciji **Poslovnog dnevnika** u sredu u Zagrebu. Pavao Vujnovac, predsednik Uprave Prvog plinarskog društva, istakao je da je u ovom slučaju više reč o političkom, nego tehničkom pitanju, što ilustruje na primeru hrvatskog projekta LNG Krk, „koji nema ekonomsku računicu“, već je zasnovan na EU premisama obezbeđenja energetske sigurnosti i diverzifikacije snabdevanja. LNG bi imao kapacitet od šest milijardi kubnih metara godišnje, što je za Hrvatsku daleko previše, pa će se projekt realizovati kad se postigne politički dogovor više zemalja koje će biti spremne da benefite, ali i rizike ", smatra Vujnovac. Ako se i dalje bude insistiralo isključivo na ekonomskoj logici, nije verovatno da će se LNG terminal na Krku ikada realizirati, upozorio je.

Čelnik upstream sektora MOL-a napustio kompaniju

BUDIMPEŠTA - Mađarska grupacija MOL je objavila da je njen izvršni direktor za istraživanje i proizvodnju nafte i gasa Alexander Dodds (mala foto) „iz razloga lične prirode“ podneo ostavku i da odluka stupa odmah na snagu. Kao njegova zamena za sada je imenovan Hrvat Berislav Gašo, koji je u maju ove godine postavljen za glavnog operativnog direktora MOL-a za sektor istraživanja i proizvodnje. *Budapest Business Journal* podseća u utorak da je MOL nedavno najavio da će otpisati polje velike vrednosti na kojem radi u Kurdistanu u Iraku, zbog 'značajnog smanjivanja geološkog potencijala koncesije, javlja mađarski dnevnik. Berislav Gašo (velika foto) je pre MOL-a bio bio član odbora izvršnih direktora u Ini i direktor Korporativnih servisa u hrvatskoj naftnoj kompaniji.

Hrvatska Vlada zbog izbora odustaje od potpisivanja ugovora za eksploataciju Jadrana?

ZAGREB - Hrvatski ministar privrede Ivan Vrdoljak saopštio je da Vlada neće potpisati ugovore za istraživanje i eksploataciju nafte i gasa na Jadranu i kopnu s izabranim naftnim kompanijama, objavljuje u četvrtak *Bloomberg*. Vrdoljak je u telefonskoj izjavi toj agenciji u sredu uveče rekao da vlada odlaže sklapanje ugovora sa kompanijama Eni, Medoil, INA, Oando i Vermilion Energy - „za posle opštih izbora“. Kao razlog navodi da bi opozicija partijama koje čine vladu mogla da iskoristi u kampanji otpor koji u javnosti stvara otvaranje Jadrana za eksploataciju nafte i gasa.

Shell odustaje od BiH?

SARAJEVO - Naftni gigant Royal Dutch Shell, koji je s Vladom u Sarajevu 2011. godine potpisao Memorandum o saradnji s namerom da dobije koncesiju za istraživanje nafte i gasa u FBiH, mogao bi se povući iz ovog projekta, saznaje u ponedjeljak *Dnevni Avaz* iz nezvaničnih izvora. Naime, mogućnost raskida memoranduma je pomenuta na sastanku koji su članovi nekoliko federalnih ministarstava ovih dana održali s predstavnicima ove kompanije. Predstavnik Ministarstva energije u izjavi za Avaz nije želeo ni da potvrdi niti demantuje ovu informaciju, dodavši da je takav dogovor "sve dok ne dođe dopis iz Haga", sedišta anglo-holandske kompanije. Iz Zavoda za geologiju FBiH su ranije potvrdili da bi do kraja ove godine trebalo da bude potpisan ugovor o koncesiji sa Shell-om, a da bi već početkom naredne godine krenula i prva istraživanja.

UNKS

Udruženje naftnih kompanija Srbije

IMR Hamburg za 2,5 miliona evra obnavlja riječku rafineriju nafte

RIJEKA - IMR Hamburg iz Slavenskog Broda ugovorio je s hrvatskom naftnom kompanijom Ina 2,5 miliona evra vredan posao revitalizacije cevovoda u riječkoj rafineriji nafte. Brodska kompanija donedavno je bila prisutna najviše na području zapadne Europe, i to na poslovima inženjeringa i montaže industrijskih, energetske i petrohemijskih postrojenja, objavljuje u sredu **Poslovni dnevnik**.

Inine pumpe idu u neku vrstu franšize?

ZAGREB - Ina se navodno sprema da sve svoje benzinske stanice svede u neku vrstu režima franšize,

što je izazvalo veliko uznemirenje među radnicima u ovom segmentu kompanije, rekao je u utorak u Saboru poslanik hrvatske partije Reformista Petar Baranović. Nazivajući posledice ove mere „velikom tragedijom“, on je rekao da će se od radnika na Ininim stanicama zahtevati da potpišu nove ugovore sa znatno manjim primanjima. Dodatnu neizvesnost, prema njegovim rečima, stvara i druga najava, prema kojoj ti radnici više neće biti zaposleni u Ini, „već idu na vetrometinu jednaku onoj u kojoj su danas radnici u trgovini u Hrvatskoj“, prenosi portal **Energetika-net**.

Proizvodnja sirove nafte u Hrvatskoj

povećana od početka godine za 20 posto

ZAGREB - U prvih šest meseci ove godine Ina je ostvarila porast od 6% u proizvodnji nafte i gasa, s tim što je proizvodnja sirove nafte kod kuće porasla za čak 20% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, rekao je za **Poslovni dnevnik** Želimir Šikonja, izvršni direktor u hrvatskoj naftnoj kompaniji za istraživanje i proizvodnju. Dodaje da je kompanija otvorila u

Hrvatskoj 16 novih bušotina, otkrila četiri kopnena naftna polja i jedno manje gasno offshore polje.

У НАЈБОЉЕМ ИНТЕРЕСУ СРПСКЕ ПРИВРЕДЕ

Привредна комора Србије је независна, савремена и одговорна небуџетска институција, национална асоцијација свих српских привредника која своју традицију, искуство, знање и стручност ставља у службу најбољег интереса својих чланица и српске привреде.

Били смо и остаћемо одговоран партнер и подршка вашем пословању кроз услуге пословног информисања и саветовања, издавања докумената и сертификата, унапређења економске сарадње са иностранством, независног суђења и арбитраже, едукације, као и заступања, заштите и промоције интереса наше привреде у земљи и свету.

www.pks.rs

ПРИВРЕДНА
КОМОРА
СРБИЈЕ